

Jaarverslag 2025

Samengesteld door: Esther Dijkstra (secretaris)

Met dank aan: Albert Jongbloed, Jan Willem Verbeek, Lysbet Hoekstra, Maartje van Sluis

INHOUDSOPGAVE:

Voorwoord

1. Bestuurlijk jaarverslag 2025
2. Financieel jaarverslag 2025
  - 2.1 Algemeen
  - 2.2 Kascommissie
  - 2.3 Jaarrekening 2025
  - 2.4 Begroting 2026
  - 2.5 Ledenadministratie
3. Algemeen verenigingsjaarverslag 2025
  - 3.1 Werkgroep jeugd
  - 3.2 Werkgroep activiteiten
  - 3.3 Werkgroep vogels
  - 3.4 Promoteam
  - 3.5 Communicatiekanalen: digitale nieuwsbrieven, afdelingswebsite, sociale media

Voorwoord.

Bestuur en werkgroepen geven in dit jaarverslag met trots een mooie en volledige terugblik op het afgelopen verenigingsjaar. Voordat u het verslag gaat lezen, neem ik jullie graag mee in vogelvlucht door het jaar 2025.

De lezingen van de werkgroep activiteiten in dbieb trokken aardig wat mensen van buiten het IVN. De lezing van Marc Siepman over bodemleven was met 100 bezoekers zowaar helemaal uitverkocht.

Het behalen van het diploma natuurgids door vier afdelingsleden kreeg een leuk item met foto in de huis-aan-huis krant van Leeuwarden. In het krantje 'Rondom vandaag' verscheen een uitgebreid interview met de vogelwerkgroep waarin ze mooi hun activiteiten wisten neer te zetten.

Het nieuwe promoteam ging enthousiast op pad en wist nieuwe mensen te bereiken met o.a. een leuke natuurprijsvraag bij de aantrekkelijk ingerichte kraam.

Vooruitkijkend op het jaar 2026 waarin de afdeling haar 30 jarig bestaan wil vieren, is er alvast een jubileumwerkgroep opgericht en werd er al flink gebroed op de eerste ideeën voor een feest.

De jeugdwerkgroep heeft met de bodemdiertjesactiviteiten er voor gezorgd dat de gemeente Leeuwarden weer bodemdierengemeente van Nederland is geworden. Deze keer samen met de Waadhoeke. Hier mogen ze trots op zijn.

In het bestuur en in alle werkgroepen was er wisseling van vrijwilligers. Voor twee trouwe actieve leden die zo'n 25 jaar betrokken waren bij de vogelwerkgroep was een welverdiend afscheidsuitstapje geregeld.

Dan hadden we de mijlpaal van het bereiken van 300 afdelingsleden, staat er van ons een wandelroute in de nieuwe IVN natuurroute app en ging er een LinkedIn account de lucht in.

Ik heb hier maar enkele gebeurtenissen uitgelicht. Alle activiteiten zijn van belang en iedereen die heeft meegeholpen zijn we dankbaar. Ook actieve leden die meer achter de schermen werken of zij die af en toe helpen zijn belangrijk! Elke bijdrage doet ertoe want samen draaien we onze afdeling.

Iedere persoon die we via onze activiteiten op welke manier dan ook enthousiast weten te maken voor de natuur is er eentje!

Esther Dijkstra secretaris

1 Bestuurlijk jaarverslag 2025

Bij de jaarvergadering op 4 maart waren twintig betrokken afdelingsleden aanwezig. Het was fijn om tips en input van deze leden te krijgen. Werkgroepen, webbeheerder en Instagram beheerder presenteerden enthousiast hun werkzaamheden in een mooie PowerPoint presentatie. Rose IJsbrandy, die het jaar ervoor al meedraaide als kandidaat algemeen bestuurslid trad nu officieel toe tot het bestuur. Na het officiële deel volgde een leerzame presentatie over sociale wespen van de Wespenstichting.

bestuur op ALV 2025

v.l.n.r. Rose IJsbrandy, Esther Dijkstra, Albert Jongbloed en Sita Bakker

Sita Bakker heeft aan het begin van het jaar een aantal mensen enthousiast gekregen voor een fonkelnieuw promoteam en Esther Dijkstra heeft het opstarten ervan verder opgepakt. (Zie hoofdstuk werkgroepen)

Medio mei meldde Anoesjka Volkerts zich als belangstellende voor de functie van algemeen bestuurslid en sindsdien draait ze mee. Gezien haar werk bij Staatsbosbeheer en haar kwaliteiten is ze een welkome aanvulling op het bestuur.

Albert Jongbloed en Sita Bakker waren aanwezig bij meerdere afstudeerprojecten van de natuurgidsen waar Albert en Sita hun mening meetelde voor de eindbeoordeling. Sita was bij de diploma-uitreiking en later heeft ze de vier kersverse natuurgidsen uitgenodigd voor een follow-up van het warme welkom dat er aan het begin van de NGO was geweest. In deze follow up is gepolst wat de natuurgidsen voor onze afdeling zouden willen gaan doen en wat ze daarvoor nodig hebben. We stellen het op prijs dat we van hun kennis en kunde gebruik mogen maken.

In september waren Sita en Esther aanwezig op het vrijwilligersfestival van Amaryllis in de Harmonie. We geven de voorkeur aan vrijwilligers uit eigen vereniging, maar wie weet wat voor mooie spreekwoordelijke vis je uit een andere vijver kan vangen. Daarnaast was het een prima kans om te netwerken en de naamsbekendheid te vergroten.

In september is Rose IJsbrandy gestopt in het bestuur vanwege een drukke nieuwe baan en haar gezinsleven. We zijn dankbaar voor haar waardevolle inbreng tijdens de vergaderingen.

Sita heeft gesprekken gehad met de jeugdwerkgroep om te kijken hoe we meer buitenactiviteiten voor kinderen in het Leeuwarder bos kunnen organiseren.

Anoesjka ging van start met het IVN traject 'expeditie nieuwe gezichten' om te leren hoe we leden actief kunnen krijgen en ook hoe we ze als vrijwilliger kunnen houden.

Sita zou meedoen met deze expeditie, maar vanwege een onverwachte operatie en herstel daarvan heeft zij dit deels moeten missen. We zijn heel blij dat Sita inmiddels weer aardig is opgeknapt.

In december heeft Esther voor de afdeling een LinkedIn account aangemaakt, om te netwerken, onze naamsbekendheid te vergroten en daarmee onze activiteiten voor een nog groter publiek zichtbaar te maken.

We zijn content met al onze trouwe vrijwilligers en zeker ook met de nieuwe actieve leden. Deze nieuwe gezichten betekent vaak ook nieuwe ideeën en dit geeft weer een welkome positieve impuls aan onze mooie natuurclub. Dank aan jullie allen!

Esther Dijkstra ✍️

Vier nieuwe natuurgidsen bij IVN-afdeling

LEEUWARDEN Vier nieuwe natuurgidsen zijn er bij IVN-afdeling Leeuwarden en omstrekenbij gekomen. Jildouw Elgersma, Els Vergaerde, Nicoline Weening en Karin Gort hebben de opleiding van anderhalf jaar met goed gevolg afgerond. Jildouw heeft een verslag gemaakt over een deel van Park Vijversburg en organiseerde een inspirerende bomenexcursie voor de Jeugdwerkgroep in het Leeuwarder Bos. Els verdiepte zich in het bijzondere Pielkebos in Zuiderburen. Dankzij haar grondige werk is meer bekend geworden over dit stukje natuur. Nicoline nam de Hounspolder onder haar hoede en schreef er een verslag

over. Ze hoopt op behoud van dit waardevolle gebied. Daarnaast ontwierp ze een sfeervolle markt kraam en vertegenwoordigt ze IVN-afdeling Leeuwarden e.o. straks op markten – de eerstvolgende keer op 7 juni in Dekemastate. Karin, door haar mede natuurliefebbers ook wel liefkozend 'de kruidenvrouw' genoemd, heeft een scherp oog voor alles wat groeit en bloeit. Ze adopteerde een prachtig stuk natuur bij Coehool, waar ze binnenkort een excursie zal geven. Bovendien verzorgt ze inspirerende seizoensworkshops over kruiden en planten voor een afdeling binnen de psychiatrie. ■

De nieuwe natuurgidsen Jildouw (links voor), Els (rechtsvoor), Nicoline (linksachter) en Karin. Foto: Sita Bakker

2 Financieel jaarverslag

2.1. Algemeen

IVN afdeling Leeuwarden e.o. heeft bankrekeningen bij ABNAMRO, een rekening-courant en een spaarrekening. De financiële administratie wordt door de penningmeester gevoerd in een Excel bestand, waarin de ontvangsten en uitgaven worden bijgehouden.

Bij de afsluiting van het jaar wordt een balans- en resultatenrekening opgesteld.

2.2 Kascommissie

Op 5 februari 2026 kwam de kascommissie, bestaande uit Ewout van de Belt en Linda Veeman bijeen om de financiële administratie over het kalenderjaar 2025 te controleren. Op basis van dit onderzoek, zijn zij van mening dat de financiële verantwoording op de juiste wijze heeft plaatsgevonden. De kascommissie wordt hartelijk bedankt voor haar bijdrage.

2.3 Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025

Activa	€	Passiva	€
ABNAMRO spaarrekening	23.685	Algemene reserve	22.713
ABNAMRO r/c	1.937	Vooruit ontvangen bedragen	2.180
Vooruitbetaalde bedragen	25	Nog te betalen kosten	754
	25.647		25.647

De balans per 31 december 2025 geeft een getrouw beeld van het eigen vermogen van de vereniging.

Vooruitbetaalde bedragen is een cadeaubon op voorraad, vooruit ontvangen bedragen zijn de bijdragen van deelnemers voor de cursus vogelherkenning, welke start in 2026.

Nog te betalen kosten zijn declaratie/factuur van de jeugdwerkgroep en vogelwerkgroep.

Resultatenrekening 2025

Baten	€	Lasten	€
Contributie incl. giften	4.304	Vogelwerkgroep	373
Rente spaarrekening	318	Jeugdwerkgroep	668
Bijdrage campagnegeld	269	Activiteitenwerkgroep	357

		Excursie planten/insecten	24
		Promoteam	450
		Algemene Leden Vergadering	264
		Kosten vrijwilligers	964
		Bankkosten	235
		Bestuurskosten	477
		Resultaat	1.079
	4.891		4.891

Over het jaar 2025 sluit de resultatenrekening met een positief saldo van € 1.079, dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve. Het positieve resultaat is met name veroorzaakt door hogere opbrengst van contributie/giften, ruim € 400 meer dan begroot. Daarnaast is ruim € 600 minder besteed door de activiteitenwerkgroep dan ervoor begroot was.

Van de ontvangen contributies inclusief giften (ca. € 4.300) is het grootste deel besteed aan een blijk van waardering voor onze vrijwilligers ten bedrage van bijna € 1.000.

Van Vereniging IVN Provinciaal ontvingen we € 269 ondersteuning, deze bijdrage is besteed aan activiteiten van het Promoteam € 450. Promoteam schafte informatiemateriaal aan en stond met een stand op o.a. het oogstfeest van Doarpstûn Snakkerburen.

Afgelopen jaar bleven de kosten van de vogelwerkgroep binnen de begroting. Organisatie van excursies, cursus vogelherkenning en diverse andere kosten beliep ca. € 375.

Door de jeugdwerkgroep werd ongeveer € 700 besteed aan een grote verscheidenheid van activiteiten en educatie in onder meer dbieb en het Leeuwarder Bos.

De activiteitenwerkgroep heeft diverse lezingen en een mooi aantal excursies georganiseerd, aan deze activiteiten is ca. € 360 besteed.

2.4 Begroting 2026 IVN Leeuwarden e.o.

Begroting 2026

Baten	€	Lasten	€
Contributie afdracht Landelijk	4.400	Vogelwerkgroep	500
Rente spaarrekening	300	Jeugdwerkgroep	800
Bijdrage Vereniging IVN	175	Activiteitenwerkgroep	1.000
		Plantenexcursie	50
		Promoteam	300

		Jubileumfeest 30 jaar	1.000
		Algemene Leden Vergadering	350
		Kosten vrijwilligers	1.250
		Bankkosten	250
Ten laste van reserve	1.225	Bestuurskosten	600
	6.100		6.100

Op de Algemene Leden Vergadering najaar 2022 is aan het bestuur ruimte verleend om een deel van de reserves in te zetten voor activiteiten die ten gunste komen aan de leden.

In de begroting voor het jaar 2026 is een tekort geraamd van 1.225 euro dat ten laste zal komen van de reserve. Voor het organiseren van een feest ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van onze afdeling is € 1.000 in deze begroting opgenomen.

Bestuurskosten zijn hoger geraamd voor binding van nieuwe vrijwilligers aan onze afdeling en er worden meer kosten gemaakt voor de bestuursvergaderingen.

Verder is bij het opstellen van de begroting uitgegaan van vergelijkende cijfers uit voorgaande jaren en is rekening gehouden met nieuwe initiatieven en prijsstijgingen.

2.5 Ledenadministratie

Op 31 december 2025 stond de teller ledenaantal van de afdeling op 308 leden. Dit is een lichte stijging ten opzichte van het jaar daarvoor (285 leden) en de mijlpaal van 300 leden is hiermee overschreden. Enkele leden zijn uitgeschreven wegens wanbetaling. Een paar leden zijn gewisseld van afdeling. Er waren vijf leden die 25 jaar lid waren en een jubileumboekje met IVN speldje mochten ontvangen. Onder het ledenbestand zijn een paar huisgenootleden. IVN Leeuwarden e.o. kent geen donateurs.

3 Algemeen verenigingsjaarverslag

3.1 Werkgroep jeugd

In 2025 had de werkgroep jeugd 5 vaste actieve vrijwilligers: Carin Stoelwinder, Els Vergaerde, Jildouw Elgersma, Lysbet Hoekstra-Migchels en Tineke Vernhout. Daarnaast wordt de werkgroep ondersteund door Karin Akkerman van IVN de Wâlden. Ook hielp de familie weer mee: Jelle, Jippe, Lieke en Lize Hoekstra en Myrthe van den Hoed. De inzet van de vrijwilligers (& familie) wisselt sterk afhankelijk van baan/ studie/ school/ mantelzorg belasting. Lysbet Hoekstra-Migchels is de coördinator.

Dit jaar hebben we afscheid genomen van vrijwilliger Els Bultsma. Ze heeft aangegeven dat ze op de achtergrond graag betrokken blijft, maar helaas geen capaciteit meer heeft voor een actieve rol. We bedanken haar voor haar jarenlange actieve inzet. Eind 2025 mochten we een nieuw werkgroepslid verwelkomen: Petra van der Wal.

Net als voorgaande jaren organiseerde de jeugdwerkgroep een aantal vaste activiteiten i.s.m. dbieb (zie overzicht) en de jaarlijkse slotjesdag i.s.m. Natuurmuseum Fryslân.

Voor haar natuurgidsopleiding organiseerde Jildouw een nieuwe activiteit “bomen in de winter/lente” in het Leeuwarderbos. Dat was zo’n succes dat deze voor 2026 weer op de planning staat. Ook nieuw en een succes was een activiteit over “bijen-wespen-insecten en insectenhotels” bij het Rustpunt in het Leeuwarderbos.

Daarnaast werd de jeugdwerkgroep in 2025 toenemend gevraagd om een aantal extra activiteiten te organiseren/ondersteunen voor o.a. de scouting en Groene kerk De schakel. (zie overzicht)

Tenslotte werkte de jeugdwerkgroep mee aan de City Battle van de bodemdierendagen van het NIOO/KNAW. Er werden verschillende activiteiten georganiseerd en metingen gedaan, vooral door de jeugd (basisscholen, BSO’s en zelfs enkele middelbare scholen). En het resultaat was geweldig: De gemeente Leeuwarden heeft de titel “Bodemdierenhoofdstad van Nederland 2025” heroverd! Dit keer wordt de titel gedeeld met de gemeente Waadhoeke waar ook vooral de jeugd de titel binnenhaalde: Een Fries feestje! **Hierbij een oproep aan iedereen om de titel in 2026 te verdedigen!**

Doel van de activiteiten van de jeugdwerkgroep

Het doel van onze jeugdactiviteiten is om zoveel mogelijk kinderen te laten beleven hoe leuk, bijzonder én belangrijk natuur is. Hoe alles met elkaar samenhangt en dat we daar zelf een grote rol in spelen en goed voor de natuur moeten zorgen.

Onze activiteiten zijn een combinatie van kennisoverdracht, zelf ervaren en creëren. We hopen kinderen, en via hen ook hun ouders, iets mee te geven waarmee ze de natuur om hen heen verder kunnen ontdekken.

Zo hopen we “vuurtjes” te ontsteken van het houden van en zorgen voor de natuur om hen heen. Het enthousiasme van de deelnemers en hun (groot)ouders en de leuke opmerkingen zijn een stimulans voor onze werkgroep om nog lang met deze activiteiten door te gaan.

Hierna volgt een schematisch overzicht van de activiteiten jeugdwerkgroep 2025.

Datum	Titel	School/ Kinder- workshop/ excursie/ ...	Locatie	Leeftijd /groep	Deel- nemer aantal	Beschrijving
19/01/ 2025	Tuinvogel- telling	Kinder- workshop	dbieb Blokhuispoort te Leeuwarden	6 tot 12 jaar	15	o.a. opgezette vogels, daarna met verrekijkers van NME Natuurij buiten vogels spotten + Vogelvoer maken
02/03/ 2025	Moestuin	Kinder- workshop	dbieb Blokhuispoort te Leeuwarden	6 tot 12 jaar	10	Uitleg planten en eetbare delen, groei bruine boon, zaaibakjes maken van krant en wc rollen met potgrond en zaadjes zaaien.
23/03/ 2025	Bomen in de winter/ lente	Kinder- workshop	Rustpunt Leeuwarder-bos	6 tot 10 jaar	10	Bomen excursie van Jildouw - NGO educatief project. Korte uitleg over bomen gevolgd door boswandeling + knutselactiviteit met boomtakken & vruchten.
13/04/ 2025	Bijen & wespen – insecten- hotels & zaad- bommen	Kinder- workshop	Rustpunt Leeuwarder-bos	6 tot 10 jaar	7	O.a. bijen, wespen en hun nesten bekijken + zaadbommen maken en insectenhotelletjes in blik.
01/06/ 2025	Slootplant en & - dieren	Slootjesdag	Rustpunt Leeuwarder-bos	alle leeftijden	150	DE IVN Slootjesdag samen met Natuurmuseum: soortendag
06/06/ 2025	Slootplant en & - dieren	School	De Sprankel te Stiens	groep 3a, 3b, 4a en 4b	79	Hulp bij talentendag: begeleiding van slootactiviteit (2 ronden)
17/07/ 2025	Klimaat- wake	Groene kerk De Schakel Cammingha- buren	Oldehoofster- kerkhof, Arcadia Leeuwarden	Volw.	45	Thema Belang van (buiten)spelen: o.a. bodemdierenkwartetten
31/08/ 2025	Oogstfeest Snakker- buren	Kinder- excursie	Doarpstûn Snakkerburen	alle	50	2 x bodemdiertjessafari met uitleg 'Tiny ten' en bekijken wormenhotel.
20/09/ 2025	Bodem- diertjes safari	Kinder- excursie	Schieringerweg 52 (tegenover) te Leeuwarden	alle	25	Bodemdiertjes-safari bij oogstfeest sociale volkstuin Schieringen.
21/09/ 2025	Bodem- diertjes safari	Kinder- workshop	dbieb Blokhuispoort te Leeuwarden	6 tot 10 jaar	16	Diertjes zoeken in de verfplantentuin. Daarna in bekijken onder de microscoop
02/10/ 2025	Bodem- diertjes- safari	CS Expo 2025 – NIOO - excursie	OBA te Amsterdam	Volw.	5	Wereldrecordpoging bodemdiertjes zoeken: te weinig deelnemers voor WR
04/10/ 2025	Snavel snacks & bodem- dieren	Kinder- activiteiten Weekend van de wetenschap	dbieb Blokhuispoort te Leeuwarden	alle leef- tijden (focus basis- scholie- ren	200	Opgezette vogels herkennen "wie ben ik?" & "wat eet ik?". Snavel testjes met snavel snacks als meelwormen + Uitleg bodemdierendagen met o.a. levende slakken/wormen
08/10/ 2025	Bodem- diertjes- safari - City Battle	School - IKC Prins Maurits	Rustpunt Leeuwarder-bos	groepen 5, 5 en 6	72	City Battle Bodemdierendagen 2025 van de gemeente Leeuwarden

Datum	Titel	School/ Kinder- workshop/ excursie/ ...	Locatie	Leeftijd /groep	Deel- nemer aantal	Beschrijving
12/10/ 2025	Padden- stoelen	Kinder- excursie /workshop	Rustpunt Leeuwarder-bos	6 tot 12 jaar	15	Bekijken van paddenstoelen en ze zoeken in het bos. Schrijven/tekenen met inktzwammeninkt + zakje oesterzwammenbroed mee om zelf te kweken.
01/11/ 2025	Natuur- werkdag	Scouting Esdoorn	Rustpunt Leeuwarder-bos	11 tot 15 jaar	12	Buiten klussen bij Rustpunt Leeuwarderbos
26/11/ 2025	Braak- ballen: uilen en muizen	School - OBS de Pôlle	OBS De Pôlle te Marsum	gr 1/2	16	Bekijken van uilenballen met nachtbrakersleskist van Natuurmuseum Fryslân
26/11/ 2025	Braak- ballen: uilen en muizen	School - OBS de Pôlle	OBS De Pôlle te Marsum	gr 6-7-8	21	Uitpluizen van uilenballen met nachtbrakersleskist van Natuurmuseum Fryslân
14/12/ 2025	Kerst- versiering uit de natuur	Kinder- workshop	dbieb, blokhuispoort te Leeuwarden	6 tot 12 jaar	8	Uitleg over naaldbomen, mos en bessen/boomvruchten. Maken: kerststukjes met natuurlijk materiaal, kerststerren met riet en engeltjes met ginkgo bladeren.
Aantal	18		totaal	Deel- nemers	756	

Lysbet Hoekstra-Migchels coördinator jeugdwerkgroep

3.2 Werkgroep activiteiten

Werkgroep coördinator Sita Bakker en Esther Dijkstra organiseerden dit jaar weer een mooie lijst aan activiteiten.

Voor alle lezingen was er weer een fijne samenwerking met dbieb. De lezing over het bodemleven van Marc Siepman die Sita organiseerde was met 100 bezoekers helemaal uitverkocht!

Natuurgidsen Maartje van Sluis en Rienk Versloot hebben weer eigen excursies geregeld op hun eigen bekende stekje dat ze van haver tot gort kennen. De waddenkust-excursie van onze nieuwe natuurgids Karin is wegens omstandigheden een jaar opgeschoven en de paddenstoelenexcursie werd geannuleerd wegens een tekort aan paddenstoelen.

Lies Riemersma heeft voor de stadsplantenexcursie met Hinko Talsma de aanmeldingen geregeld en de excursie mede begeleidt, waarvoor dank!

We zijn heel blij dat er aan het eind van het jaar een paar nieuwe actieve leden in de werkgroep zijn gestapt! Karin de Ruijsscher is zich gaan oriënteren op een filmavond en lezing. Jerre Wiersma samen met Erik Komen hebben voor het eerst een eerste Eindejaars Plantenjacht georganiseerd en ze gaan in 2026 door met het organiseren van excursies.

Esther Dijkstra stopte eind 2025 na drie jaar met de werkgroep omdat ze coördinator is geworden van het promoteteam.

Marc Siepman in een uitverkochte zaal.

Flora-excursie 't Skar met Hinko Talsma

Overzicht activiteiten 2025:

- 21.01 **Lezing** in dbieb 'Alle kleine beestjes helpen' Marc Siepman: 100 bezoekers; uitverkochte zaal!
- 18.02 Thema-avond in dbieb met **presentatie Natuur en Gezondheid** door Tjisse Brookman : 56 bezoekers. Met uitgebreide **thema-tafel**, **meegeef-natuuropdracht** en **web artikel** met naslaginfor.
- 14 en 15 maart **aanhaken bij deze NL Doet** activiteit **van rustpunt/buitencentrum Leeuwarder bos**: 5 IVN afdelingsleden komen helpen.
- 15:03 **Excursie Oostvaardersplassen**: 12/12 **Boeiende excursie en heel gezellige dag!**
- 15.03 **Excursie Leeuwarder bos** met natuurgids Rienk Versloot: 5/8 deelnemers
- 29.03 **Excursie Heempark Kalkvaart** met Gilberto Squizzato: 10/10 over Stinzenplanten, andere plantensoorten, bomen en ecologisch beheer
- 09.04 **Excursie Bomen** op de rand van winter naar lente met florist Hinko Talsma: 10/10
- 11.04 **Voorjaarswandeling Hemmemapark** Berltsum met natuurgids Maartje van Sluis: 5 deelnemers
- 15.05 **Lezing insecten/geleedpotigen** Willem Jan Hoeffnagel : 20 bezoekers
- 21.04 **Piaam vogelmuseum en vogelexcursie** omgeving Makkum met Janneke Vorst : 11 deelnemers
- 10.05 **Excursie Lendevallei insecten**, 11 deelnemers, **stralend weer, mooie verscheidenheid aan insecten** met o.a. **aardige aantallen landkaartjes**.
- 18.05 Excursie Koehool planten/wad door natuurgids Karin Gort – geannuleerd
- 06.07 **Excursie tuinen Frisius MC** (voorheen MCL)met Meindert van Dijk 10/10 deelnemers
- 11.06 **Plantenexcursie Wijnjeterperschar** met Florist Hinko Talsma 10/10 **heerlijk zomerse- en leerzame avond**.
- 27.08 **Excursie stadse stoeplantjes** met florist Hinko Talsma: 10/10 (3 aanmelders kwamen helaas niet opdagen) plus aardig wat mensen op reservelijst

07.10 **Lezing paddenstoelen** dbieb Annet de Zee en Tom van der Kooij: 28 bezoekers

03.10 Paddenstoelenexcursie met Annet de Zee-Elsinga, Leeuwarder bos geannuleerd

25.10 **Excursie/ visinventarisatie Bûtenfjild met RAVON/** Jesper Berndsen: 2 tijdsblokken: 1x13 1x10 deelnemers. *Mooie gemengde groep van kenners en beginners, IVN-ers en mensen van buitenaf.*

25.10 **Excursie Hemmemapark** met natuurgids Maartje van Sluis: 13 *enthousiaste deelnemers, voldoende paddenstoelen en de witte kluiwzwam werd bestempeld als het meest bijzonder.*

25.11 **De wereld van de slechtvalk, lezing** dbieb. Gerrit Krottje: kenner en onderzoeker van de slechtvalk. Bezoekersaantal: 70, *Gerrit kan onderhoudend en boeiend vertellen!*

30.12. **Eindejaars Plantenjacht** in de Groene Ster, Jerre Wiersma en Erik Komen : 13 deelnemers

Esther Dijkstra werkgroep lid activiteiten

3.3 Werkgroep Vogels

De werkgroep heeft als doel mensen vogels te leren herkennen en hun gedrag te observeren. Daarnaast doen deelnemers kennis op over vogels in hun natuurlijke leefgebied. Door de organisatie van diverse activiteiten zorgen werkgroepleden voor een leerzame en plezierige vogelkijkervaring.

De werkgroep bestond op 1 januari 2025 uit 13 personen: Corry van der Meer, Linda Veeman, Doede de Boer, Donald Wolters, Jan de Boer, Jan Kramer, Wijnand Jager, Cisca Vaillant, Nico Rodenhuis, Marianne de Jongh, Teike van Minnen-Achterveld, Marjan Koeze en Jan Willem Verbeek. Doede, Nico en Marjan zijn dit jaar gestopt. In het najaar zijn nieuw aangesloten: Cor de Vries, Jan Spoelstra, Karin de Ruijsscher en Johan Beintema. Wiske Overmaat plaatst voor de werkgroep de activiteiten op de website en Facebook.

Cursus Vogels & Vogelherkenning

Op 13 januari ging onze twaalfdelige cursus Vogels & Vogelherkenning van start. Ook dit jaar was de cursus met 25 deelnemers, zestien vrouwen en negen mannen, weer helemaal volgeboekt. De groep was enthousiast, leergierig en genoot zichtbaar van zowel de theorieavonden als de excursies.

Nieuw dit jaar was de bestemming van de roofvogelexcursie: het Lauwersmeergebied plus de waddenkust bij Peazens-Moddergat. Het bleek een goede keuze. We troffen het met prachtig weer en mooie waarnemingen. De cursus hebben we op 24 mei afgesloten met een excursie moerasvogels in natuurgebied De Houtwiel.

Als extraatje kregen de cursisten begin juli de mogelijkheid om een bezoek te brengen aan het Vogelringstation Potmarge van Jeroen Breidenbach. Een bijzondere ervaring waarbij ze van dichtbij zagen hoe wetenschappelijk vogelonderzoek in zijn werk gaat.

Tijdens de cursus werden zeven nieuwsbrieven verstuurd met handige tips en adviezen over bijvoorbeeld de aanschaf van een goede vogelgids of verrekijker. Of over hoe je apps zoals Merlin en ObsIdentify kunt gebruiken. Deze aanvullende informatie werd goed ontvangen en hielp de cursisten om hun nieuwe hobby verder te ontwikkelen.

Cursusorganisatie door Corry en Jan Willem met medewerking van Jan de Boer, Wijnand en Marianne.

In het najaar zijn we gestart met de voorbereidingen voor de cursus van 2026. De werving van cursisten verliep voorspoedig, binnen zes weken was de cursus met 26 aanmeldingen volgeboekt. Sjouke Scholten (Sovon) gaat in 2026 als nieuwe docent de theorieles over uilen verzorgen.

Thema-excursies

29 maart Themaochtend 'Skriezen'

Op deze dag zijn we op zoek gegaan naar skriezen (grutto's), kemphanen en meer van dat moois. Via een vogelrijke route met diverse stops voerde de autorit van Leeuwarden naar het dorpscafé in Jorwert. Daar gaf Jos Hooijmeijer van de Rijksuniversiteit Groningen een interessante lezing over het langjarig onderzoek naar grutto's, niet alleen in Nederland, maar ook tot helemaal in Bangladesh! Jan Willem Verbeek hield een presentatie over kleurringen. De organisatie van deze ochtend was weer in vertrouwde handen van Jan Kramer.

18 mei Vroege vogelexcursie Alde Feanen met kano's

Zestien echt vroege vogels hebben vanaf 5:00 uur een onvergetelijke kanotocht gemaakt door de Alde Feanen. Onder leiding van Wijnand en Jan de Boer werden ze beloond met het spotten van vele vogelsoorten, waaronder de sierlijke zwarte sterns. Maar de deelnemers maakten ook kennis met de rijke, bloeiende moerasflora. Organisatie door Marianne.

15 juli Excursie Vogelringstation Potmarge Leeuwarden

Voor deze excursie waren voor dinsdag 15 juli twintig aanmeldingen. Van jong tot oud. Met veel dank aan Jeroen Breidenbach voor de altijd enthousiaste en kundige uitleg. Organisatie door Jan Willem.

7 september Excursie Steltlopers aan de Friese Waddenkust

Deze klassieker onder onze excursies was ook dit jaar weer een succes. Ruim twintig deelnemers, waaronder meerdere oud-cursisten van de vogelcursus, genoten van de vele vogels op en boven het wad. Ook de nazit bij herberg The Friezinn werd zeer gewaardeerd. Excursieleider was Henk Hiemstra. Organisatie door Cisca samen met Fokje Altenburg.

Vogelringen met Jeroen Breidenbach

Vogelexcursie Lauwersmeer

Maandelijksse vogel-/natuurexcursies

Het afgelopen jaar zijn we acht keer met een groep natuurliefhebbers op pad geweest. De excursies waren telkens op de eerste zaterdag van de maand, met uitzondering van de zomermaanden (juli, augustus en september). De excursie van oktober werd vanwege het slechte weer geannuleerd.

Het aantal deelnemers varieerde van 6 tot 16. Gemiddeld gingen er 12 personen mee. Het maximale aantal deelnemers (16) werd alleen in mei gehaald. Gelet op het aantal nieuwe aanmeldingen, weet men de excursies goed te vinden.

We bezochten de kust en de bossen, het IJsselmeer en het Lauwersmeer, we kwamen in rietlanden, heideterreinen en veengebieden. We zochten naar vogels zoals boomleeuweriken, blauwborsten en zwarte sterns. Onverwachte waarnemingen waren er ook, zoals een overwinterende IJslandse grutto bij Holwerd, een heel vroege gierzwaluw in De Houtwiel op 5 april en een grote karekiet bij De Leien (voor veel deelnemers een nieuwe soort).

Voor de zomer was de organisatie in handen van Linda, Doede en Donald. Doede is na een periode van 10 jaar gestopt. In de herfst kwamen Jan en Cor, na een oproep via de mail, het team versterken.

Jan Willem Verbeek coördinator vogelwerkgroep & Donald Wolters werkgroep lid

3.4 Promoteam (nieuw!)

Sita Bakker heeft dit jaar een promoteam in het leven te roepen voor de afdeling.

Sita, Esther, Nicoline Weening, Karin Gort, Annet Flapper en Lies Riemersma staan af en toe een dagdeel in de IVN kraam op een markt of evenement. Esther heeft de rol van coördinator opgepakt en heeft een mooie 'starter set' samengesteld om de marktkraam mee in te richten. Wat hiervoor goed van pas kwam was het 'draaiboek promotiekraam' van Nicoline die zij als afstudeerproject voor haar opleiding natuurgids heeft gemaakt. Nieuw teamlid per september: Carin Stoelwinder.

Doelen promotiekraam: Vergroten van de naamsbekendheid IVN in het algemeen en de bekendheid van de afdeling. Ook is het mooie publiciteit voor de IVN afdelingsactiviteiten. Daarnaast is het een leuke manier om met een laagdrempelige educatieve of belevingsgerichte natuuractiviteit in de kraam de mensen te laten beleven hoe boeiend de natuur kan zijn.

Bezochte evenementen en bezoekersaantallen:

07.06 Minimarkt Duurzaamheid op Dekemastate: 53 bezoekers aan de kraam, helaas was de markt verplaatst naar een binnen locatie vanwege de regen en was het toebedeelde plekje nogal achteraf op een zolder. Sita, Nicoline en Annet hebben hier het spits afgebeten voor de promokraam.

31.08 Oogstfeest Doarpstûn Snakkerburen: ongeveer 190 bezoekers aan de kraam. Leuke sfeer, gezellige drukte en achteraf een compliment van de coördinator Doarpstûn. Het promoteam werd op dit oogstfeest aangevuld door Lysbet en Carin van de jeugdwerggroep die een kinderactiviteit over bodemdiertjes verzorgden.

20.09 **Boerenmarkt Agrarische Dagen Franeker**: ongeveer 160 bezoekers. Op initiatief van Karin Gort en met hulp van Menno Gort. Vanwege dreigend onweer eerder afgebroken.

20.09 Sita Bakker vertegenwoordigde kort onze kleine **infostand** op de **duurzaamheidsmiddag** in wijkcentrum Westeinde. Helaas was hier weinig publiek.

Deze evenementen hebben samen voor enkele tientallen nieuwe nieuwsbriefabonnees gezorgd.

10.10 Sita en Esther op **vrijwilligersfestival** van Amaryllis in de Harmonie. Combinatie van promokraam en vrijwilligers werven vanuit de bestuursfunctie. Er kwamen zo'n 30 geïnteresseerden even kijken en een paar belangstellenden maakten een oriënterend gesprekje met ons. Het heeft niet direct vrijwilligers opgeleverd, maar het was zeker een geschikt festival voor de naamsbekendheid en om te netwerken.

Esther Dijkstra coördinator promoteam

3.5 Communicatiekanalen

Afdelingswebsite 2025

De website wordt beheerd door Maartje van Sluis. Zij beheert de algemene informatie op de pagina's, plaatst interessante artikelen in de rubriek Leren over de natuur en plaatst de meeste activiteiten. Daarnaast plaatst en beheert ze de natuurroutes op de website. Wiske Overmaat plaatst de activiteiten van de Vogelwerkgroep en vervangt Maartje in voorkomende gevallen. In het afgelopen jaar zijn er ook weer een aantal nieuwsberichten bij gekomen, bijvoorbeeld een artikel met bronnen over wat natuur voor je gezondheid doet, het jaarverslag, de nieuwe route-app en over een nieuwe natuurroute langs monumentale bomen in Leeuwarden.

Presentatie van Maartje op de ALV 2025

In totaal zijn er in het afgelopen jaar 31.044 pagina's bekeken. De agenda (natuuractiviteiten) en de rubriek "de natuur in" worden het meest bezocht. Het meest bekeken artikel is "Koolzaad of raapzaad". Dit werd 7514 keer geopend. Hierna volgt "Kleuren en patronen van vogeleieren". Dit werd 5193 keer geopend. Als derde eindigt de homepage met 2196 bezoeken. Daarna volgt de overzichtspagina met natuuractiviteiten. Deze werd 1416 keer geopend.

De meeste gebruikers raadplegen de website vanaf hun mobiele telefoon, namelijk 66%, 30% kwam op de website vanaf hun computer en 2% bekeek hem vanaf een tablet.

Het valt op dat de artikelen in de rubriek Leren over de natuur, ook al zijn ze wat ouder, nog steeds geraadpleegd worden. De natuuractiviteiten uit de agenda worden ook allemaal regelmatig bekeken. Al met al zijn we heel tevreden over het bereik van onze afdelingswebsite.

Nieuwsbrief IVN Leeuwarden e.o.

In 2025 zijn er in totaal acht nieuwsbrieven verstuurd. Vier Leeuwenbrieven en vier regionieuwsbrieven. Al deze nieuwsbrieven worden door ruim 65% van de ontvangers een of meer keren geopend. De ene keer staan er wat meer artikelen in dan de andere keer, maar er wordt altijd goed geklikt om de artikelen te openen. De aankondigingen van de lezingen De wereld van de slechtvalk en De wereld van paddenstoelen werden het meest bekeken. Als derde komt het artikel over de vier nieuwe natuurgidsen van onze afdeling. De ontvangers lezen graag over aankomende activiteiten, over mensen en over natuurwaarnemingen. De nieuwe rubriek Onze Friese natuur en afdelingsleden in beeld mag elke keer op belangstelling rekenen, ook al is er geen nieuw stukje gepubliceerd.

Maartje van Sluis webmaster

Sociale media

Wiske Overmaat, Sita Bakker, Esther Dijkstra beheerden de Facebookpagina van onze afdeling. Hier werden activiteiten aangekondigd, excursieverslagen geplaatst en af en toe tv/Webinar kijktips of een artikel over duurzaamheid gedeeld. 31 december 2025 had onze Facebookpagina 654 volgers.

Jolanda Schoonoort heeft voor het tweede jaar onze Instagram account beheerd. 31 december 2025 had onze 'Insta' 128 volgers. Als laatste om te noemen heeft Esther Dijkstra in november een LinkedIn pagina aangemaakt met eind december 50 volgers.